

۰۷۲۷
۹۹/۱/۲۰
۹۹/۳/۱۷

هنر تحریر، نگاهی از درون میدان

نویسنده: ریچارد نفیو

مترجم: سید علی صادقی

سرشناسه :	نفیو، ریچارد
Nephew, Richard	
عنوان و نام پدیدآور :	هنر تحریم‌ها؛ نگاهی از درون میدان/نوشته‌ی ریچارد نفیو ؛ مترجم سیدعلی صادقی.
مشخصات نشر :	تهران: پیام محراب، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری :	۲۳۵ ص.
شابک :	۹۷۸-۹۶۴-۱۸۱-۲۱۲-۸
وضعیت فهرست نویسی :	فیبا
یادداشت :	عنوان اصلی: The art of sanctions : a view from the field, ۲۰۱۸.
موضوع :	تحریم اقتصادی
موضوع :	Economic sanctions
موضوع :	تحریم اقتصادی -- ایران -- نمونه پژوهی
موضوع :	Economic sanctions -- Iran -- Case studies
موضوع :	تحریم اقتصادی -- عراق -- نمونه پژوهی
موضوع :	Economic sanctions -- Iraq -- Case studies
موضوع :	اقتصاد بین‌الملل International economic relations
موضوع :	روابط بین‌المللی International relations
شماره اول :	صادقی، سیدعلی، ۱۳۶۲ - مترجم
رده بندی کنگره :	HF۱۴۱۳/۵
رده بندی دیسی :	۳۲۷/۱۱۷
شماره کتابشناسی :	۵۹۷۵۱۰۸

پیام محراب

هنر تحریم‌ها، نگاهی از درون میدان

نویسنده: ریچارد نفیو

مترجم: سید علی صادقی

صحافی: صاحب‌الزمان چاپ: نیاز

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۸

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۸۱-۲۱۲-۸

نشانی: تهران، بهارستان، خیابان ظهیرالاسلام، خیابان آزادیخواه،

کوچه یوسفخان حکیم، شماره ۲۳

تلفن: ۳۳۹۱۲۸۰۸-۳۳۹۱۴۴۶۰

WWW.BOOKSPAYAM.COM

فهرست مطالب

۷	مرکز مجموعه دانشگاه‌های جهانی انرژی
۹	پیش‌گفتار مترجم
۱۳	دیباچه
۱۷	تشکر و قدردانی
۲۱	مقدمه
۲۷	فصل اول
۲۷	تعریف مفاهیم
۲۹	چرا اعمال تحریم‌ها؟
۳۴	منظور از استقامت چیست؟
۳۹	فصل دوم
۳۹	عراق
۴۵	درس‌هایی که از تحریم‌ها می‌آموزیم
۵۱	فصل سوم
۵۱	مقابله با ایران
۶۵	آغاز تحریم‌ها
۷۱	فصل چهارم
۷۱	تحلیل تحریم‌ها و آغاز درد
۷۲	انواع تحریم‌ها
۷۲	تحریم‌های دیپلماتیک / سیاسی

۷۳	تحریم‌های نظامی
۷۴	تحریم‌های حوزه‌ی فن‌آوری
۷۵	تحریم‌های اقتصادی
۷۷	تحمیل درد و اعمال تحریم‌ها در یک زمینه‌ی راهبردی
۸۳	ارزیابی سطح درد وارده و نحوه‌ی احساس درد
۹۳	فصل پنجم
۹۳	آغاز فشار بر ایران
۹۴	ادامه‌ی فشارها بر ایران در دولت جرج دبلیو بوش
۱۰۳	آغاز رت اوپاما
۱۱۳	فصل ششم
۱۱۳	پاسخ و استقامت کشور هدف تحریم
۱۱۹	پاسخ کشور هدف تحریم
۱۲۲	سنجش میزان استقامت
۱۲۴	سخنرانی‌های عمومی مقامات دولتی
۱۲۷	استفاده از زبان‌های مختلف برای سخنرانی داخلی و خارجی
۱۲۷	سطوح و تمرکز تبلیغات
۱۲۹	شاخص‌های اقتصادی
۱۳۲	تحولات سیاسی داخلی
۱۳۵	اطلاعات حاصل از نتایج نظرسنجی پیرامون افکار عمومی و حمایت دولت
۱۳۷	موضع‌گیری در مذاکرات و مجامع بین‌المللی
۱۳۷	با معرفی این شاخص‌ها به کجا می‌رسیم؟
۱۳۹	فصل هفتم
۱۳۹	فشار شدید بر ایران و روی آوردن به مذاکرات واقعی
۱۴۰	تشدید فشارها
۱۵۲	استقامت ایرانیان
۱۵۹	قرارگیری در بزننگاه حساس
۱۶۷	فصل هشتم
۱۶۷	در جستجوی نقاط عطف ماجرا
۱۶۹	فشار کم تحریم‌ها
۱۷۱	فشار زیاد تحریم‌ها و پیامدهای ناخواسته
۱۷۸	اهداف مغشوش
۱۸۶	توازن دو حد (گلدیلاکس)

۱۸۹	فصل نهم
۱۸۹	پیش‌بینی آینده
۱۹۱	ایران
۲۰۲	روسیه در اوکراین
۲۱۶	جمهوری دموکراتیک خلق کره (کره شمالی)
۲۲۹	نتیجه‌گیری

پیش‌گفتار مترجم

ریچارد نفیو، عضو تیم آمریکا در مذاکرات هسته‌ای (منجر به برجام) و یکی از عوامل اجرایی و معمار تحریم‌ها علیه ایران در دوره دوم ریاست جمهوری باراک اوباما بوده است. ریچارد نفیو پیش از آن به مدت ده سال مسئول امور ایران در شورای امنیت ملی کاخ سفید و قائم مقام فرهنگی، سیاست خارجی وزارت امور خارجه ایالات متحده بوده است.

با توجه به تحریم‌های وضع شده علیه ایران، به حاکمات می‌توان گفت: تحریم‌هایی که در دوره اوباما علیه ایران وضع شد، پیچیده‌ترین و شاید شدیدترین نوع تحریم‌هایی بود که در طول تاریخ علیه کشوری وضع و اعمال شده است. در این کتاب نویسنده به تشریح چهارچوب فکری و عملی در طراحی تحریم‌ها علیه ایران با هدف افزایش حداکثری تأثیر و موفقیت فشار بر ایران می‌پردازد. کتاب نفیو، نه از آن جهت که یک چهره‌ی علمی است، بلکه از این حیث که تجربه‌ای جدی در حوزه‌ی تدوین و اجرای سنگین‌ترین تحریم‌ها علیه ایران است، دارای ارزش زیادی است. او نه تنها تحریم‌ها و کارایی و عدم کارایی آن‌ها را بررسی می‌کند، بلکه سؤال‌های اساسی‌ای که در این حوزه به وجود می‌آید و اطلاعاتی که قبل از آغاز نظام تحریم‌ها مورد نیاز است و اینکه براساس این پاسخ‌ها و اطلاعات چه ساختاری باید به تحریم‌ها داد را مورد بررسی قرار

می‌دهد. به عبارت دیگر، نفیو به جای سخن گفتن از تحریم، از راهبردی می‌گوید که لازم است تحریم در چهارچوب آن به اجرا در آید.

این کتاب که در سال ۲۰۱۷ منتشر شده است، به حدی دارای اهمیت است که افرادی همچون دنیل فرید، هماهنگ کننده سابق وزارت امور خارجه ایالات متحده در امور تحریم‌ها، ضمن توصیه همکاران خود به مطالعه این کتاب اینگونه می‌نویسد: «نفیو توانسته کتاب آموزشی استادانه‌ای در این زمینه بنویسد. آنهایی که سروکارشان با کشورهای کره شمالی، روسیه و ایران است و درباره این کشورها نگرانند از این کتاب مطالب زیادی فرا خواهند گرفت». همچنین دنیس راس، مشاور رئیس جمهوری سابق آمریکا در خصوص اهمیت درک مطالب و نکات درج شده در کتاب می‌گوید: «از آنجا که خود نفیو یکی از افراد تأثیرگذار و اجرا کننده تحریم‌ها بوده، نگاه وی و نتیجه‌گیری او در این زمینه از اعتبار بالایی برخوردار است و می‌تواند به سیاستگذاران کمک بسیار زیادی کند».

نویسنده در این کتاب، تحریم‌ها را به چهار بخش عمده‌ی «دیپلماتیک و سیاسی»، «نظامی»، «حوزه‌ی فن‌آوری» و «اقتصادی» تقسیم می‌کند و معتقد است پراستفاده‌ترین و اثرگذارترین نوع تحریم، نوع اقتصادی آن است که به دو دسته‌ی «تجاری» و «مالی» تقسیم می‌شود. وی مزیت تحریم‌های مالی را نسبت به تحریم‌های تجاری در آن می‌داند که کشورهای غربی نقشی مرکزی و کلیدی در روندهای مالی جهانی دارند و همین عامل، آنان را در اعمال این نوع از تحریم بسیار ترساند می‌سازد. دو مؤلفه و اصطلاح مهم ارائه شده از سوی نفیو برای ارزیابی یک راهبرد موفق تحریمی، مفاهیم «درد^۱» و «تحمل^۲» است؛ در واقع، موفقیت یک راهبرد تحریمی به رابطه‌ی «میزان فشاری که کشور تحریم کننده به کشور هدف تحریم برای رسیدن به اهدافش وارد می‌کند» و «آمادگی کشور هدف تحریم برای پذیرش فشار، مقابله، تحمل و حتی

فائق آمدن بر آن» بستگی دارد. این کتاب درصدد پاسخگویی به سؤالاتی چون؛ «چگونه تحریم‌ها ایجاد درد می‌کنند؟ چگونه این درد عمل می‌کند؟ چگونه این درد خود را نشان می‌دهد؟ چگونه کشور تحریم شده در برابر تحریم‌ها استقامت می‌کند؟ چگونه می‌توان با تحریم‌ها ارتباط برقرار کرد؟ و چگونه این تحریم‌ها، بر نتیجه‌ی تلاش برای تحریم تأثیرگذار است؟» می‌باشد. نویسنده در کتاب خود نشان می‌دهد که تحریم‌ها به عنوان ابزار استراتژیک در دستگاه سیاست خارجی ایالات متحده، نه امری صرفاً فنی، بلکه بیشتر هنر تصمیم‌گیری و به کار گرفتن خلاقانه ابزارهای مختلف اقتصادی، اجتماعی و سیاسی در این مورد است. این کتاب صرفاً به بحث تأثیر تحریم‌ها یا عدم تأثیر آنها نپرداخته، بلکه به مسائل قابل بررسی پیش از آغاز پیکار تحریم‌ها، از جمله پاسخ به سؤالات مهم و جمع‌آوری اطلاعات مربوط می‌پردازد. این کتاب دو ویژگی اصلی موضوع تحریم را مورد بررسی قرار می‌دهد: اول، چگونه کشور تحریم‌کننده فشارهای خود را بر کشور هدف اعمال می‌کند؟ دوم، کشور هدف چه نوع استقامتی در برابر این تحریم‌ها از خود نشان می‌دهد؟

همچنین، در این کتاب چگونگی سدگیری تحریم‌ها، با در نظر گرفتن پاسخ‌های زمینه‌ای مورد بررسی قرار می‌گیرد. نکته حائز اهمیت آن است که این کتاب تلاش می‌کند تا به فعالان و علاقه‌مندان اجرای عملی، پیامدهای خارجی این چهارچوب ذهنی را منتقل سازد که چه وقت و چگونه باید اجرای تحریم‌ها را عملی ساخت. به عنوان نمونه، یکی از نکات مهم و قابل توجهی که نفیو بر آن تأکید دارد عدم تحریم ورود کالاهای تجملاتی و تجهیزات ارتباطی به ایران است. ورود کالاهای تجملاتی در اوج سختی‌های ایران، کمک بسیاری به خروج ارز از این کشور کرد و تجهیزات مخابراتی و ارتباطاتی، می‌توانست ایالات متحده را در جنگ تبلیغاتی و پیرنگ‌تر کردن اثر روانی تحریم‌ها یاری کند. وی معتقد است مجموعه‌ی اقدامات فوق، باعث شد مردم ایران در سال ۲۰۱۳ رئیس‌جمهوری را انتخاب کنند که با وعده‌ی رفع تحریم‌ها پا به میدان رقابت‌های انتخاباتی گذاشته بود. این کتاب سعی دارد تا با بررسی موضوع هسته‌ای

ایران در سال‌های اخیر، خلاء موجود در بحث تحریم‌ها را پر کند و در واقع تأکید اصلی این کتاب، مردم و واکنش آنها در برابر فشارهای وارده بر آنهاست.

کتاب هنر تحریم‌ها، با آنکه در نوع خود بسیار کاربردی و قابل فهم نگاشته شده است، لکن نقدهایی نیز بر آن وارد است. یکی از مهم‌ترین محدودیت‌های کتاب آن است که پیش از خروج یک‌جانبه‌ی آمریکا از برجام نوشته شده و آنچه که بعد از آن گذشته را پوشش نداده است و البته نفیو اشاره می‌کند که با توجه به سیاست‌های ترامپ این توافق ممکن است دستخوش تغییراتی گردد.

نویسنده با توجه به نگرش و دیدگاه‌های خود و سیاست‌ها و رویکردهای خصمانه ایالات متحده آمریکا علیه جمهوری اسلامی ایران طی چهل سال گذشته، اتهاماتی را درخصوص موضوعاتی نظیر؛ تروریست خواندن ایران، گروه‌های مقاومت همانند حزب الله لبنان و اقدامات سپاه پاسداران ایران علیه اسرائیل در کتاب مطرح می‌نماید که این اتهامات به هیچ وجه مورد تأیید اینجانب نیست. خواننده فهیم نیز متوجه این موضوعات خواهد بود. با این وجود این کتاب می‌تواند چراغی می‌باشد برای جمهوری اسلامی ایران در مقابله هر چه بهتر با تحریم‌ها و تبدیل این تهدید به فرصت برای پیشرفت ایران عزیز باشد، و می‌توان آن را یک راهنمای نسبتاً کامل و تصویری به حساب از آنچه دانست که ایالات متحده طی سال‌های گذشته علیه کشورمان به اجرا گذاشته است چرا که یقیناً هیچ معلمی بهتر از دشمن نیست و این کتاب نمونه بسیار روشنی برای دانستن این جمله است.

مجدداً لازم به توضیح است، محتویات این کتاب مورد تأیید اینجانب نیست و صرفاً با هدف آشنایی و شناخت هرچه بهتر سیاست‌گذاران، مسئولان سیاست خارجی کشور و دانش‌پژوهان با نگاه، رویکرد و روش‌های طراحان سیاست تحریم علیه جمهوری اسلامی ایران منتشر می‌شود.

سید علی صادقی

پاییز ۱۳۹۸